

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA
MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

“Xorijiy investitsiyalar” fanidan

TAQDIMOT

Mavzu: *Xorijiy investitsiyalar haqida tushuncha
va uning mohiyati*

Reja:

- 1. *Investitsiya tushunchasi.*
- 2. *Investitsiya munosabatlarning davlat tomonidan tartibga solinishi.*
- 3. *Xorijiy investitsiyalarning mohiyati va jalb qilish sabablari.*
- 4. *O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning o'rni va roli.*
- 5. *Investitsion faoliyatni moliyalashtirish manbalari.*

1. Investitsiya tushunchasi.

“Investitsiya” atamasi lotin tilidagi “invest” so‘zidan kelib chiqqan bo‘lib, “qo‘yish”, “mablag‘ni safarbar etish”, “kapital qo‘yilmasi” ma‘nosini beradi.

Keng ma‘noda investitsiya mablag‘ni ko‘paytirib va qaytarib olish maqsadida kapitalni safarbar etishni bildiradi.

Birlamchi (avaylangan) jamg‘arilgan kapitalni ko‘paytirish maqsadida kapitalni tadbirkorlik ob‘yektlariga joylashtirish;

Iqtisodiy kategoriya sifatida investitsiyaning tasniflanishi

Investitsion loyihalarni amalga oshirish jarayonida investitsiya faoliyati ishtirokchilari o‘rtasida vujudga keladigan iqtisodiy munosabatlardir.

1. Investitsiya tushunchasi.

Investitsiyaning shartli ravishda 3 ta turini ajratish mumkin:

**Moliyaviy
investitsiyalar**

**Moddiy
investitsiyalar**

**Aqliy (intellektual)
investitsiyalar**

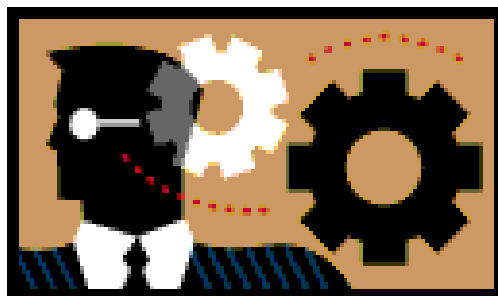
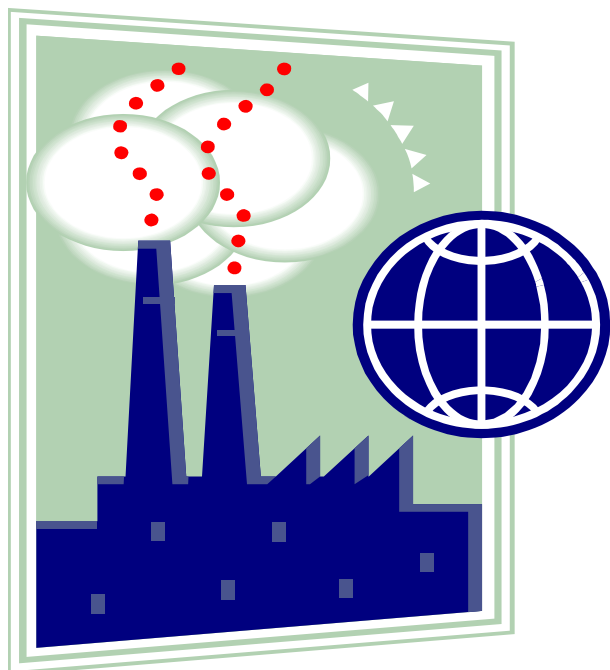
Foiz stavkasi (R)

Investitsiya hajmi (I)

Investitsiya funksiyasining grafigi

2. Investitsiya munosabatlarning davlat tomonidan tartibga solinishi.

Investitsiya munosabatlarning davlat tomonidan tartibga solinishi huquqiy sharoitlar yaratish, ushbu faoliyatni yuritish uchun kafolatlar berish, bu faoliyat sub'yektlarini sug'urtalash va boshqa vositalar orqali ijtimoiy yoki davlat manfaatlarini amalga oshirish yo'lida tashkil etiladi.

3. Xorijiy investitsiyalarning mohiyati va jalb qilish sabablari.

Xorijiy investitsiyalar – bu:

chet el investorlari tomonidan yuqori darajada daromad olish, samaraga erishish maqsadida mutlaq boshqa davlat iqtisodiyotining tadbirkorlik va boshqa faoliyatlariga safarbar etiladigan barcha mulkiy, moliyaviy, intellektual boyliklardir.

Xorijiy investitsiyalarga asosan 2 guruh omillar ta'sir ko'rsatadi:

Iqtisodiy omillar

Siyosiy omillar

4. O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning o'рни va roli.

O'zbekiston oldida bir qancha muammolar mavjud, ularni hal etishda quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish lozim:

=> xorijiy investorlarga va milliy ishlab chiqaruvchilarga bir xil imkoniyat, imtiyozlar yaratish;

=> milliy buxgalteriya hisobini Xalqaro Moliyaviy Hisobi Standartlariga yanada yaqinlashtirish;

=> qo'shma korxonalarni tashqi bozorlarga yo'naltirilgan faoliyatini jadallashtirish, valyuta oqimini barqarorlashtirish. Bunga rag'batlantirish uchun turli xil kommunal xizmatlardan qisman ozod etish va soliq, yig'im, bojxona to'lovlaridan to'liq ozod etish orqali erishish;

=> investitsiyalarning hududiy bir yoqlamalik xususiyatini oldini olish maqsadida, viloyatlarni rivojlanganlik darajasi bo'yicha 3 guruhga bo'lib, sust rivojlangan regionlarga investorlar uchun ko'proq manfaatdorlik, moyillik yaratish;

=> erkin eksport zonalari amaliyotini o'rganish va ularni yurtimizda joriy qilishga erishish.

5. Investitsion faoliyatni moliyalashtirish manbalari.

